Пролетарыі ўсіх краін, яднайцеся!
Комуністычная партыя (большэвікоў) Беларусі

ПРАЧЫТАЎ — ПЕРАДАЙ ДРУГОМУ

Совецкая Беларусь

ОРГАН ЦК КП(б) БЕЛАРУСІ, СОЎНАРКОМА І ПРЭЗІДЫУМА ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА БССР

№ 101 (7542) СУБОТА 23 кастрычніка 1943 г.

Трэба зліць магутныя ўдары ўсенароднага партызанскага руху з магутнымі ўдарамі наступаючай Чырвонай Арміі, якая нясе вызваленне беларусам.

Са звароту Прэзідыума Вярхоўнага Совета БССР, Совета Народных Камісараў БССР і Цэнтральнага Камітэта КП(б)Б да беларускага народа.

БАЯВЫМІ ПОДВІГАМІ АДЗНАЧЫМ 26-Ю ГАДАВІНУ КАСТРЫЧНІКА!

Трэці год совецкі народ вядзе вайну супроць нямецка-фашысцкіх захопнікаў, якія вераломна напалі на нашу радзіму. Вайна з'явілася суровым гістарычным выпрабаваннем. І совецкі народ з чэсцю вытрымаў гэта выпрабаванне. Перад тварам грознай небяспекі ён яшчэ больш згуртаваў свае рады вакол партыі Леніна—Сталіна. У жорсткіх баях, у цяжкіх выпрабаваннях ён паказаў цуды гераізма, нязгасную любоў да социялістычнай радзімы, няўтольную нянавісць да ворага.

Пад кіраўніцтвам геніяльнага палкаводца таварыша Сталіна Чырвоная Армія ўшчэнт развеяла хлусню аб непераможнасці нямецка-фашысцкіх армій. Цяпер увесь свет бачыць, што стаўка Гітлера на разгром Совецкага Саюза поўнасцю правалілася, што набліжаецца дзень немінучай катастрофы нямецкіх захопнікаў.

Не паспелі немцы ачухацца ад свайго зімняга паражэння пад Сталінградам, як на іх галовы абрушыліся новыя сакрушальныя ўдары Чырвонай Арміі. Спроба немцаў наступаць летам гэтага года правалілася з трэскам. Чырвоная Армія сама перайшла ў наступленне і нанесла немцам новыя цяжкія паражэнні. Нашы войскі гоняць фашысцкіх рабаўнікоў далоў з совецкай зямлі, гоняць усё далей і далей на захад, вызваляючы зямлю Радзімы ад гітлераўскай нечысці.

За летняе наступленне гэтага года Чырвоная Армія поўнасцю ачысціла ад нямецкіх акупантаў Кубань, Курскую і Орлоўскую області. Над левабярэжнай Украінай заззяла яснае сонца, сонца свабоды. Паспяховае наступленне Чырвонай Арміі прадаўжаецца. Ідуць упорныя баі на правым беразе Дняпра. Немцы цешылі сябе надзеяй, што ім удасца на гэтым водным рубяжы стрымаць наступальны парыў Чырвонай Арміі, не пусціць яе на правы бераг Дняпра. Але дарэмна. Чырвоная Армія фарсіравала Днепр ля Крэменчуга, Кіева, Лоева і зараз вядзе ўпорную барацьбу на зямлі правабярэжнай Украіны, ачышчаючы яе ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў.

З вялікай радасцю і надзеяй сустракае 26-ю гадавіну Вялікай Кастрычніцкай Социялістычнай Рэволюцыі беларускі народ. Чырвоная Армія раён за раёнам вызваляе ад нямецкіх захопнікаў нашу родную беларускую зямлю. Хоцімск, Мсціслаўль, Крычаў, Чэрыкаў, Клімавічы, Касцюковічы, Краснаполле, Дрыбін, Свяцілавічы, Добруш, Лёзна, Церахоўка, Лоеў—гэта раённыя цэнтры Беларусі, якія назаўсёды ачышчаны ад гітлераўскай погані. Над імі зноў свеціць совецкае сонца, насельніцтва іх вырвана з фашысцкіх кіпцюроў голаду і смерці.

Зараз нашы доблесныя воіны вядуць упорныя баі за Гомель, Рэчыцу, Магілёў, Віцебск. Ідзе напружаная, упорная барацьба за вызваленне ўсёй беларускай зямлі ад нямецкай няволі. І недалёка час, калі чырвоны сцяг Кастрычніка будзе развівацца над усімі гарадамі і вёскамі Беларусі. Недалёка час, калі гітлераўская навалач будзе сцёрта з твару зямлі.

Родны беларускі народ! Чырвоная Армія пачала вызваленне нашай зямлі ад нямецкіх рабаўнікоў і катаў. Усе сілы, усе сродкі на дапамогу Чырвонай Арміі! Ніхто не павінен стаяць у баку ад вялікай вызваленчай барацьбы. Народныя мсціўцы-партызаны! Вы паказалі бяспрыкладную мужнасць, геройства і адвагу ў барацьбе з ворагам. Наступіў рашаючы час бітвы з нямецкімі захопнікамі, настаў час іх поўнага разгрому і выгнання з нашай зямлі.

Падвойце, патройце свае ўдары па ворагу з тылу, біце яго яшчэ мацней, яшчэ адчувальней. Рэжце камунікацыі ворага, не дапускайце падвозу на фронт яго жывой сілы і тэхнікі. Зрывайце зладзейскія намеры гітлераўцаў па ўгону нашага насельніцтва ў няволю, у фашысцкае логава — Германію. Усімі сіламі перашкаджайце нямецкім мярзотнікам спальваць і разбураць нашы гарады і вёскі, рабаваць багацці беларускага народа. Граміце гітлераўскія орды з тылу яшчэ мацней, каб яны нідзе не мелі ратунку.

Браты і сёстры вызваленых раёнаў! Цяжкія раны нанеслі нямецкія акупанты нашай народнай гаспадарцы. Усе, як адзін, бярыцеся за адраджэнне разбуранай прамысловасці, сельскай гаспадаркі, усімі сіламі дапамагайце наступаючай Чырвонай Арміі.

Баявымі і працоўнымі подвігамі сустрэнем 26-ю гадавіну Вялікай Кастрычніцкай Социялістычнай Рэволюцыі!

АД СОВЕЦКАГА ІНФОРМБЮРО

АПЕРАТЫЎНАЯ ЗВОДКА ЗА 19 КАСТРЫЧНІКА

На працягу 19 кастрычніка на паўднёвы ўсход ад горада **КРЭМЕНЧУГ** нашы войскі, ламаючы супраціўленне праціўніка, прадаўжалі развіваць наступленне і, прасунуўшыся наперад ад 15 да 20 кілометраў, з боем авалодалі горадам і вялікім чыгуначным вузлом **ПЯЦІХАТКА**, а таксама занялі больш 100 насялёных пунктаў, сярод якіх вялікія насялёныя пункты **КРАСНАБРАЦКАЕ, ЧЫРВОНА-КАМЕНКА, РУБЛЕЎКА, ВІНАГРАДАЎКА, ДОБРА-НАДЗЕЖДАЎКА, ЖОЎТАЕ, ПАЛЬМІРА, ЧЫСТАПОЛЛЕ, НОВАЯ ЎКРАІНКА, МАТРОНАЎКА, АКІМАЎКА, ПУШКАРОЎКА** і чыгуначныя станцыі **ШЧАСЛІВАЯ, ЗЯЛЁНАЯ, ЯКАЎЛЕЎКА**. Такім чынам, важнейшая камунікацыя немцаў чыгунка **ДНЕПРАПЯТРОЎСК—ЗНАМЕНКА** перарэзана нашымі войскамі. Па няпоўных даных у **ПЯЦІХАТЦЫ** нашымі войскамі захоплены наступныя трафеі: 15 чыгуначных эшалонаў з грузамі, 30 танкаў, з іх 17 танкаў тыпа «тыгр», 172 гарматы, 1.300 аўтамашын, 600 кулямётаў і склады з узбраеннем, боепрыпасамі, харчаваннем і іншай ваеннай маёмасцю. Узята ў палон 1.800 нямецкіх салдат і афіцэраў.

На поўнач ад **КІЕВА** нашы войскі, адбіваючы контратакі пяхоты і танкаў праціўніка, прадаўжалі весці баі па пашырэнню плацдарма на правым беразе ракі **ДНЕПР**. У выніку баёў нашы войскі авалодалі вельмі ўмацаваным апорным пунктам праціўніка **ВЫШГОРАД**.

На поўдзень ад **РЭЧЫЦЫ** нашы войскі прадаўжалі весці баі па пашырэнню плацдарма на правым беразе **ДНЯПРА**, значна палепшыўшы свае пазіцыі.

На поўдзень ад **ГОМЕЛЯ** нашы войскі прадаўжалі весці баі па пашырэнню плацдарма на правым беразе ракі **СОЖ** і на асобных участках прасунуліся наперад на некалькі кілометраў.

На астатніх участках фронта—узмоцненая разведка і артылерыйска-мінамётная перастрэлка.

На працягу 18 кастрычніка нашы войскі на ўсіх франтах падбілі і знішчылі 85 нямецкіх танкаў. У паветраных баях і агнём зянітнай артылерыі збіт 31 самалёт праціўніка.

АПЕРАТЫЎНАЯ ЗВОДКА ЗА 20 КАСТРЫЧНІКА

На працягу 20 кастрычніка нашы войскі, адбіваючы контратакі праціўніка, вялі вулічныя баі ў горадзе **МЕЛІТОПАЛЬ** і занялі некалькі кварталаў. Праціўнік панёс вялікія страты ў жывой сіле і тэхніцы.

На паўднёвы ўсход ад горада **КРЭМЕНЧУГ** нашы войскі, перамагаючы супраціўленне праціўніка, прадаўжалі наступленне і, прасунуўшыся наперад ад 5 да 10 кілометраў, занялі рад насялёных пунктаў, сярод якіх вялікія насялёныя пункты **НІКАЛАЕЎКА, ОРЭХАВА, ЕКАЦЯРЫНАЎКА, ЗЯЛЁНАЕ, ПАЛТАВА-БАГАЛЮБАЎКА, КРАСНАЯ ВОЛЯ, КАМІСАРАЎКА, ЛАЗАВАТКА, НОВАЯ АНДРЭЕЎКА, ШЭЎЧЭНКАВА** і чыгуначныя станцыі **ЖОЎТЫЯ ВОДЫ, КАСІНАЎКА, ТІШЧАНКАЎ**.

На поўнач ад **КІЕВА** нашы войскі, адбіваючы контратакі праціўніка, прадаўжалі весці баі па пашырэнню плацдарма на правым беразе **ДНЯПРА**.

На поўдзень ад **РЭЧЫЦЫ** нашы войскі, прадаўжаючы весці наступальныя баі па пашырэнню плацдарма на правым беразе ракі **ДНЕПР**, авалодалі вельмі ўмацаванымі апорнымі пунктамі праціўніка **МОХАВА, КОЛПЕНЬ, СЕНСКАЯ, БАРЭЦ, ПАБЕДЗІЦЕЛЬ, ПРАГРЭС**.

На поўдзень ад **ГОМЕЛЯ** нашы войскі прадаўжалі весці баі па пашырэнню плацдарма на правым беразе ракі **СОЖ**, палепшыўшы свае пазіцыі.

На астатніх участках фронта—узмоцненая разведка і артылерыйска-мінамётная перастрэлка.

На працягу 19 кастрычніка нашы войскі на ўсіх франтах падбілі і знішчылі 85 нямецкіх танкаў. У паветраных баях і агнём зянітнай артылерыі збіта 45 самалётаў праціўніка.

АПЕРАТЫЎНАЯ ЗВОДКА ЗА 21 КАСТРЫЧНІКА

На працягу 21 кастрычніка ў раёнах на поўнач і на паўднёвы захад ад горада **МЕЛІТОПАЛЬ** нашы войскі вялі ўпорныя баі, у ходзе якіх выбілі праціўніка з раду апорных пунктаў і значна палепшылі свае пазіцыі. У выніку жорсткіх вулічных баёў нашы часці поўнасцю ачысцілі ад праціўніка цэнтральную частку горада **МЕЛІТОПАЛЬ**. За праціўнікам застаецца паўночная частка горада. Праціўнік панёс велізарныя страты ў жывой сіле і тэхніцы.

На поўдзень і на паўднёвы ўсход ад горада **КРЭМЕНЧУГ** нашы войскі прадаўжалі наступленне і, прасунуўшыся на асобных участках наперад ад 5 да 10 кілометраў, авалодалі раённым цэнтрам Кіраваградскай області **ПЯТРОВА**, а таксама занялі звыш 50 іншых насялёных пунктаў, сярод якіх вялікія насялёныя пункты **ВЯСЁЛЫ РАЗДОЛ, ОВІЯНКА, МІХАЙЛАЎКА, АЛЯКСАНДРАЎКА, НОВА-МАНУЙЛАЎКА, ІВАНАЎКА, СЕКЛЕШІНАЎКА, ЖОЎТАЯ РАКА, САЛДАЦКІ, АННАЎКА, МАР'ЯНАЎКА, ІВАШЫНАЎКА, ГРУШАВАТКА**.

На поўнач ад **КІЕВА** нашы войскі прадаўжалі весці ўпорныя баі з праціўнікам па пашырэнню плацдарма на правым беразе **ДНЯПРА**.

На поўдзень ад **РЭЧЫЦЫ** нашы войскі, прадаўжаючы весці наступальныя баі па пашырэнню плацдарма на правым беразе р. **ДНЕПР**, авалодалі апорнымі пунктамі праціўніка **ЧАПЛІН, СТАРАДУБКА, КАЗІМІРАЎКА, ІСКРА, НІВА, ВАСХОД**.

На астатніх участках фронта—узмоцненая разведка і артылерыйска-мінамётная перастрэлка.

На працягу 20 кастрычніка нашы войскі на ўсіх франтах падбілі і знішчылі 22 нямецкія танкі. У паветраных баях і агнём зянітнай артылерыі збіта 80 самалётаў праціўніка.

* * *

На поўдзень ад Рэчыцы нашы войскі прадаўжалі весці баі за пашырэнне плацдарма на правым беразе Дняпра. Часці Н-скага злучэння, пасля магутнай артылерыйскай і авіяцыйнай падрыхтоўкі, атакавалі немцаў і прарвалі іх умацаванні. Затым у бой уступілі совецкія танкавыя часці. Імкліва прасоўваючыся наперад, нашы танкісты занялі рад насялёных пунктаў. Па няпоўных даных знішчана да 3 тысяч варожых салдат і афіцэраў, 12 артылерыйскіх і 8 мінамётных батарэй. Захоплена ў немцаў 3 танкі, 40 гармат, 110 кулямётаў і іншыя трафеі. Узята 250 палонных.

Наша авіяцыя наносіла масіраваныя ўдары па баявых парадках праціўніка. Разбіта і пашкоджана многа палявых і зянітных гармат, звыш 100 аўтамашын з пяхотай і грузамі і ўзарван вялікі склад гаручага. У паветраных баях збіта 11 нямецкіх самалётаў.

Прыём тав. І. В. Сталіным пана Антоні Ідэна

21 кастрычніка Старшыня Совета Народных Камісараў СССР тав. І. В. Сталін прыняў Міністра Замежных Спраў Вялікабрытаніі пана Антоні Ідэна.

На гутарцы прысутнічалі Народны Камісар Замежных Спраў тав. В. М. Молатаў і Пасол Вялікабрытаніі ў СССР пан А. К. Кер.

Нарада прадстаўнікоў Совецкага Саюза, Злучаных Штатаў і Вялікабрытаніі

19 кастрычніка ў Маскве адкрылася Нарада прадстаўнікоў трох саюзных дзяржаў—Совецкага Саюза, Злучаных Штатаў Амерыкі і Вялікабрытаніі. Совецкі Саюз прадстаўлен дэлегацыяй на чале з Народным Камісарам Замежных Спраў тав. В. М. Молатавым, Злучаныя Штаты—дэлегацыяй на чале з Дзяржаўным Сакратаром п. Кардэлам Хэлам і Вялікабрытанія—дэлегацыяй на чале з Міністрам Замежных Спраў п. Антоні Ідэнам.

Нарада неадкладна пасля адкрыцця прыступіла да практычнай работы.

(ТАСС).

ДЗЕЮЧАЯ АРМІЯ. На здымку: героі баёў на Дняпры лётчыкі штурмавікі Н-скай гвардзейскай часці. Злева направа: малодшы лейтэнант Б. Н. Маёраў, лейтэнант Н. В. Краскоўскі, малодшы лейтэнант А. А. Баткоў, малодшы лейтэнант П. А. Ратуеў, старшы лейтэнант І. А. Шэйнін, малодшы лейтэнант В. Н. Якаўлеў, малодшы лейтэнант П. І. Чайкін і малодшы лейтэнант І. І. Ермакоў.

Шосты пленум Усеславянскага камітэта

16—17 кастрычніка адбыўся шосты пленум Усеславянскага камітэта.

Першае слова ўдзельнікаў пленума было звернута да Вярхоўнага Галоўнакамандуючага Маршала Совецкага Саюза таварыша Сталіна. З выключным натхненнем яны прынялі прывітанне таварышу Сталіну.

З вялікім уздымам пленумам былі прыняты прывітанні Чырвонай Арміі і совецкім партызанам.

Гераічнай барацьбе югаслаўскіх партызан з нямецкімі акупантамі было прысвечана выступленне віцэ-старшыні Ўсеславянскага камітэта югаслаўскага грамадскага дзеяча Божыдара Масларыча. Ён адзначыў, што разрозненыя партызанскія атрады Югаславіі выраслі зараз у магутную народна-вызваленчую армію, якая ачышчае краіну ад гітлераўскіх прыгнятальнікаў. Нядаўна ў гэтую армію ўліліся яшчэ 5 тысяч чалавек, вызваленых партызанамі з фашысцкіх канцэнтрацыйных лагераў. Партызаны выводзяць са строю ваенныя заводы, разбураюць чыгуначныя шляхі, наносяць акупантам велізарныя страты ў жывой сіле і тэхніцы.

Пленум звярнуўся з прывітаннем да югаслаўскіх партызан, якія мужна змагаюцца за свабоду сваёй радзімы.

Віцэ-старшыня Ўсеславянскага камітэта, старшыня Саюза польскіх патрыётаў Ванда Васілеўская выступіла з дакладам аб задачах саюза—аб'яднанні польскага насельніцтва, якое знаходзіцца ў Совецкім Саюзе, для барацьбы з фашызмам.

— Нам, палякам, якія знаходзяцца ў Расіі, прадастаўлена магчымасць стварыць узброены польскі корпус. Адна з дывізій гэтага корпуса — дывізія імені Касцюшка 12 кастрычніка выканала першае баявое заданне Чырвонай Арміі—фарсіравала на адным з участкаў раку Днепр, паклаўшы гэтым пачатак барацьбе палякаў на совецка-германскім фронце. Хутка ўступаюць у бой новыя польскія дывізіі. Змагаючыся рука аб руку з гераічнай Чырвонай Арміяй, польскія патрыёты набліжаюць гадзіну вызвалення сваёй радзімы ад крывавага фашызма.

У рэзалюцыі па дакладу Ванды Васілеўскай пленум адзначыў карысную дзейнасць Саюза польскіх патрыётаў, накіраваную на вызваленне Польшчы і ператварэнне яе ў свабодную, незалежную дэмакратычную дзяржаву, і звярнуўся з прывітаннем да польскага корпуса ў СССР.

Вялікую цікавасць выклікала выступленне віцэ-старшыні Ўсеславянскага камітэта прафесара Здэнека Неедлы, які падзяліўся ўражаннямі, якія ён вынес з наведвання чэхаславацкай воінскай часці, якая дзейнічае на совецка-германскім фронце. Значна вырасшая за апошні час чэхаславацкая воінская часць загартавалася ў баях, паспяхова рашае складаныя ваенныя задачы. Прадстаўнікі Чырвонай Арміі, якія наведалі чэхаславацкую часць, высока ацанілі воінскае майстэрства чэхаславацкіх салдат і афіцэраў.

Пленум прыняў цёплае прывітанне чэхаславацкай воінскай часці, у якім жадае ёй новых баявых поспехаў.

Член прэзідыума Ўсеславянскага камітэта акадэмік Аляксей Талстой, які вярнуўся з Харкава, агласіў на пленуме дакументы і матэрыялы аб страшэнных злачынствах гітлераўцаў, зробленых імі ў перыяд акупацыі Харкава. Жудасным катаванням былі падвергнуты тысячы совецкіх людзей, у тым ліку дзеці, жанчыны, глыбокія старыкі.

Аб злачынствах гітлераўцаў у акупіраванай Беларусі паведаміў у сваім выступленні член Усеславянскага камітэта Цімафей Гарбуноў. З дакладам на тэму «Традыцыі дружбы рускага і балгарскага народаў» выступіў член Камітэта акадэмік Н. Дзержавін.

Пленум закончыўся справаздачай аб дзейнасці Камітэта за дзевяць месяцаў гэтага года. Са справаздачай выступіў адказны сакратар Усеславянскага камітэта тав. Осьмінін. Палітычная лінія, якая праводзіцца Камітэтам, прызнана правільнай, работа ўхвалена.

У рабоце пленума прынялі ўдзел віднейшыя грамадскія дзеячы славянскіх краін. Пленум прыняў зварот да народаў усяго свету, які заклікае славян і ўсе свабодалюбівыя народы свету да ўсямернага ўзмацнення барацьбы супроць фашызма.

Таварышу І. В. СТАЛІНУ

Дарагі Іосіф Вісарыёнавіч!

У радасныя дні выдатных перамог Чырвонай Арміі, якая вызваляе родныя славянскія землі ад нямецка-фашысцкіх разбойнікаў, Усеславянскі камітэт ад імені ўсіх славянскіх народаў Еўропы шле Вам гарачае сардэчнае прывітанне і выказванне сваёй глыбокай любві і бязмежнай удзячнасці Вам і кіруемай Вамі гераічнай Чырвонай Арміі за вызваленне мільёнаў славян з-пад іга нямецкіх захопнікаў.

Трэці год Совецкі Саюз адзін на сваіх плячах выносіць асноўны цяжар барацьбы супроць гітлераўскіх полчышчаў. Суровыя выпрабаванні выпалі на долю рускага, украінскага, беларускага і іншых народаў Совецкага Саюза. Але ў самыя грозныя і цяжкія дні славяне ўсяго свету не гублялі веры ў перамогу совецкіх войск над нямецкімі захопнікамі, бо яны ведалі, што начале Чырвонай Арміі стаіць вялікі Сталін.

Нястрымна прасоўваючыся наперад, Чырвоная Армія адкідвае на Захад ненавісныя гітлераўскія полчышчы. Вызваляюцца старажытныя славянскія землі—рускія, украінскія, беларускія. Днепр—Славуціч ужо вітае арміі вызваліцеляў. Зноў вернуты да жыцця Орол і Смаленск—гарады рускай славы, сталіца Данбаса—Сталіна, слаўныя гарады Украіны—Харкаў, Сумы, Палтава, Крэменчуг, гарады Беларусі—старажытны Мсціслаўль, Крычаў і Чэрыкаў. Совецкія войскі падышлі да сцен старажытнага Кіева—маці гарадоў рускіх, украінскіх, беларускіх.

Доблесныя перамогі наступаючай Чырвонай Арміі выклікаюць радасць усіх славянскіх і іншых свабодалюбівых народаў. Вялікія подвігі Чырвонай Арміі натхняюць народы Еўропы. Усё вышэй і вышэй узнімаюцца сцягі свяшчэннай вызваленчай барацьбы прыгнечаных народаў Еўропы супроць нямецкіх акупантаў. Усё мацней разгараецца партызанская барацьба славянскіх і іншых народаў супроць чужаземных захопнікаў.

Набліжаецца жаданая часіна канчатковай перамогі, часіна адплаты. Бліскучымі баявымі дзеяннямі Чырвонай Арміі пад Вашым геніяльным кіраўніцтвам створаны спрыяльныя ўмовы для сумесных рашучых удараў саюзных войск па гітлераўскай Германіі і тым самым для хуткага вызвалення ад фашысцкіх захопнікаў усіх славянскіх і іншых прыгнечаных народаў.

Вітаючы Вас, дарагі Іосіф Вісарыёнавіч, мы, прадстаўнікі славянскіх народаў Еўропы, запэўніваем Вас і ў Вашай асобе ўвесь совецкі народ, што ўсе свае сілы, усё сваё жыццё мы аддадзім на справу канчатковага разгрому подлага і вераломнага ворага, на справу вызвалення ўсіх славянскіх зямель ад нямецка-фашысцкай погані. Мы запэўніваем Вас, што славянскія народы, якія змагаюцца ў еўрапейскім тыле гітлераўскай Германіі, якіх натхняе гераізм совецкага народа, зробяць усё, што ад іх залежыць, для паскарэння разгрому ворага і набліжэння перамогі.

Няхай жыве гераічная Чырвоная Армія, якая нясе вызваленне нашым народам!

Няхай жыве Саюз Совецкіх Соцыялістычных Рэспублік і яго гераічныя народы!

Няхай жыве несакрушальнае баявое адзінства славянскіх народаў!

Слава вялікаму палкаводцу, бацьку і другу славянскіх народаў—**Сталіну!**

6-ы пленум
Усеславянскага камітэта.

Гераічным совецкім партызанам

У радасныя для ўсіх свабодалюбівых народаў дні пабеданоснага наступлення Чырвонай Арміі шлём брацкае прывітанне совецкім партызанам, якія адважна змагаюцца супроць нямецкіх захопнікаў. Чырвоная Армія ўжо стаіць ля сцен славянскіх гарадоў—Кіева, Гомеля, Магілёва і Віцебска.

Вы, верныя сыны Радзімы, аказваеце вялікую дапамогу брацкай Чырвонай Арміі ў вызваленні совецкай зямлі, прасоўванні Чырвонай Арміі на захад, громіце ворага з тыла, не даеце яму спакою ні ўдзень, ні ўночы. Вамі ганарацца славянскія народы ўсёй Еўропы. Яны следуюць вашаму слаўнаму благароднаму прыкладу.

Гераічныя сыны Югаславіі адважна б'юць узброеныя да зубоў полчышчы акупантаў і вызваляюць сваю зямлю.

Мацнее і шырыцца рух патрыётаў у Польшчы. Партызанскія атрады храбра змагаюцца супроць нямецкіх карацеляў, бязлітасна знішчаючы акупантаў і іх пасобнікаў. Да межаў сваёй Радзімы, плячо ў плячо з Чырвонай Арміяй, ідзе першая польская дывізія імені Тадэуша Касцюшка, а за ёю рыхтуюцца да адпраўкі на совецка - германскі фронт і другія польскія часці, сфарміраваныя ў СССР.

У Чэхаславакіі расце сабатаж на заводах, якія працуюць на Гітлера. Чэхаславацкая воінская часць змагаецца на совецка-германскім фронце супроць агульнага ворага славянства і рыхтуецца ўступіць на сваю свяшчэнную зямлю. Узмацняюць барацьбу супроць гітлераўскіх рабаўнікоў і іх агентаў балгарскія патрыёты.

Браты партызаны! Вашы баявыя справы і подвігі, ваша гарачая любоў да народа і нястрымная нянавісць да гітлераўскіх людаедаў натхняюць усіх славян у іх гераічнай барацьбе супроць акупантаў і ўсяляюць упэўненасць у хуткую перамогу над гітлераўскімі прыгнятальнікамі.

Слава совецкім партызанам!

За вялікую векавую дружбу славян!

Смерць нямецкім захопнікам!

6-ы пленум
Усеславянскага камітэта.

Беларускія партызаны ў маскоўскіх рабочых

Аб гераічнай барацьбе беларускага народа з нямецка-фашысцкімі захопнікамі ў варожым тыле расказваюць масквічам беларускія партызаны, прыбыўшыя з варожага тыла, а таксама кіраўнікі партызанскага руху, прадстаўнікі партыйных і совецкіх арганізацый Беларусі. Яны выступаюць з дакладамі на сходах працоўных на заводах і фабрыках горада Масквы.

Усяго праведзена да 50 такіх сходаў, у тым ліку на чатырох Н-скіх заводах і шарыкападшыпнікавым заводзе імені Кагановіча. Сходы, прысвечаныя сустрэчы з беларускімі партызанамі, адбыліся таксама ў радзе Наркаматаў, у інстытуце Маркса—Энгельса—Леніна і іншых навуковых установах і ў вайсковых арганізацыях.

На сходзе партыйна-гаспадарчага і комсамольскага актыва Н-скага завода з дакладам аб партызанскім руху ў вялікай айчыннай вайне выступіў сакратар ЦК КП(б) Беларусі, генерал-лейтэнант П. К. Панамарэнка. Прысутнічала звыш 4.600 чалавек. На гэтым-жа заводзе, на рабочых сходах, выступалі многія беларускія партызаны.

Да дзейнасці партызан працоўныя сталіцы праяўляюць вялікую цікавасць. Яны задаюць дакладчыкам многа пытанняў. Натхнёныя гераічнай барацьбой беларускіх партызан, масквічы бяруць на сябе абавязацельствы працаваць яшчэ энергічней, усімі сіламі дапамагаць Чырвонай Арміі і партызанам знішчаць нямецкіх захопнікаў. Так заявілі ў свах выказваннях на сходах рабочыя Н-скага завода тт. Іваноў, Лажкароў, Казлоў, Васільеў і другія.

Рабочыя маскоўскіх прадпрыемстваў аказваюць канкрэтную дапамогу партызанскім атрадам Беларусі. Так, напрыклад, рабочыя аднаго завода перадалі партызанскаму атраду паходную друкарню, выробленую моладдзю завода, па ініцыятыве комсамольцаў, у вольны ад асноўнай работы час.

Вялікі ўздым выклікаюць сустрэчы з партызанамі сярод маладых масквічоў. Так, пасля дакладаў аб партызанскім руху 42 маладыя рабочыя і работніцы Н-скага завода ўступілі ў рады ВЛКСМ. Прынятыя ў комсамол перавыконваюць вытворчыя заданні.

Друк у вызваленых раёнах БССР

З першых-жа дзён выгнання немцаў у вызваленых раёнах Беларусі пачалі рэгулярна выходзіць газеты. Вышлі таксама абласныя газеты — Магілёўская — «За радзіму» і «Гомельская праўда».

У першым сваім нумары газета «За радзіму» змясціла зварот Магілёўскага абласнога камітэта КП(б) Беларусі і Выканаўчага камітэта Магілёўскага абласнога совета дэпутатаў працоўных да ўсіх працоўных області.

Газеты друкуюць матэрыялы аб аднаўленні разбуранай гаспадаркі ў вызваленых ад немцаў раёнах, аб звароце жыцця на знявечаную зямлю.

ДЗЕЮЧАЯ АРМІЯ. (Беларусь). На здымку: рота аўтаматчыкаў Н-скага штурмавога батальёна, дзе камандзірам старшы лейтэнант А. К. Дзятлоў, штурмам займае населены пункт.

БІЦЬ НАСМЕРЦЬ ФАШЫСЦКІХ ЛЮДАЕДАЎ!

БЯЗЛІТАСНА ПОМСЦІЦЬ ГІТЛЕРАЎСКАМУ ЗВЯР'Ю!

Воін Чырвонай Арміі, народны мсцівец-партызан! Прачытай гэтыя радкі. Зірні, што нарабілі гітлераўцы на нашай зямлі. Цяжка апісаць усё тое, што натварылі фашысты ў нашым родным Палессі.

Летам гэтага года нямецкае камандаванне задалася мэтай задушыць партызанскі рух, гэтую грозную сілу народа. У палескія раёны—Хойнікі, Брагін, Камарын, Мозыр, Ельск, Нароўлю—гітлераўскае камандаванне кінула дзве дывізіі СС і павяло наступленне.

Як ні тужыліся нямецкія бандыты, ім не ўдалося спыніць партызанскі рух. Няўлоўныя выходзілі партызаны з акружэння; яны захоўвалі сваю вайсковую тэхніку і зноў грамілі варожыя камунікацыі, наносілі ўдар за ўдарам па нямецкіх захопніках.

Тады фашысцкія людаеды рашылі знішчыць усё насельніцтва Палесся. Увесь свой звярыны спрыт нямецкія людаеды накіравалі на мірнае насельніцтва.

Жах ахапляе кожнага, хто бачыў крывавыя ўчынкі немцаў на Палессі. У Мазырскім раёне гітлераўцы спалілі 4.980 будынкаў. Тут павешана, закатавана самымі жорсткімі спосабамі, на якія здольны толькі немцы,—922 чалавекі мірнага насельніцтва. Як звяры, рыскалі гітлераўцы па вёсках, хапалі старых, жанчын і дзяцей і кідалі ў калодзежы. Такой страшэннай смерцю загінулі 75 старых, 55 жанчын і 45 дзяцей рознага ўзросту.

Такі крывавы разгул гітлераўскіх рабаўнікоў і катаў.

Не толькі гэтым спосабам знішчаюць нямецкія людаеды беларускіх людзей. З Мазырскага раёна яны пагналі ў Германію на катаргу 1.115 юнакоў і дзяўчат. Лёс гэтых людзей вядомы—смерць, павольная, пакутніцкая смерць.

Немцы абрабавалі насельніцтва да ніткі. У Мазырскім раёне яны забралі ў сялян 918 кароў і 558 авечак. У Лельчыцкім раёне яны забралі 7.612 галоў буйнай рагатай жывёлы, 9.730 авечак і 3.119 свіней. Багатае Палессе ператворана ў жабрацкае.

У Лельчыцкім раёне немцы спалілі 7.019 будынкаў, знішчылі 1.377 мірных жыхараў і пагналі ў рабства каля 4.000 чалавек. Душагубы і каты, яны метадычна знішчаюць насельніцтва Палесся і другіх абласцей Беларусі. Яны мораць голадам і холадам. Яны расстрэльваюць і вешаюць.

Калі ў выніку доўгай, упартай працы жыхары Лельчыцкага раёна пабудавалі сабе часовае жыллё, фашысцкія крывапіўцы ў другі раз падпалілі хаты, паўзрывалі зямлянкі.

Нямецкая арда, якая прывалаклася на Беларусь, мае адзін намер — знішчаць беларускі народ, марыць яго голадам, холадам і паднявольнай працай. Яна хацела скарыць наш народ, зрабіць яго маўклівым рабом. Толькі дарэмны патугі катаў. Не скарыўся і не скарыцца беларускі народ, пакуль у грудзях савецкіх людзей б'ецца сэрца, а ў жылах цячэ кроў. Ён выцерпеў усе пакуты нямецкай акупацыі і жорстка помсціць ворагу.

Бурліць гнеў народны! Мужныя мсціўцы з дня ў дзень знішчаюць нямецкую набрыдзь. Толькі адзін партызанскі атрад, які дзейнічае на Палессі, знішчыў каля паўтары тысячы нямецкіх салдат і афіцэраў, пусціў пад адкос 22 эшалоны ворага, ператварыўшы ў лом 22 паравозы і 400 вагонаў з жывой сілай і тэхнікай.

Гараць маёнткі нямецкіх каланізатараў — гэта беларускі народ помсціць чужынцу.

Чырвоная Армія вызваліла ад нямецкага звяр'я значную тэрыторыю Беларусі. Дзесяткі тысяч нашых родных і блізкіх вырваны з фашысцкага пекла. Але яшчэ не ўся беларуская зямля свабодная. Родных вызваліцеляў чакаюць акрываўленае Палессе, замучаны Беласток, знявечаная Міншчына.

Беларускі партызан! Узмацняй сваю дапамогу Чырвонай Арміі! Ратуй ад смерці сваіх родных і блізкіх! Вызваляй з палону святую зямлю Радзімы!

І. ЛАРЧОНАК.

Баявыя справы беларускіх партызан

Група партызан пад камандаваннем тав. В., якая дзейнічае ў адным з раёнаў Беластоцкай вобласці, зрабіла напад на эшалон праціўніка на станцыі. Партызаны перабілі ахову поезда і разграмілі 13 вагонаў.

Немцы выслалі супроць партызан карны атрад. Два дні адважна біліся народныя мсціўцы і знішчылі 56 нямецкіх салдат і 4-х афіцэраў. Затым партызаны пайшлі ў другое месца і працягваюць біць ворага.

Немцы ўзмоцнена ахоўвалі два чыгуначныя масты ў раёне мястэчка К., Вілейскай вобласці. У ноч на 8 кастрычніка група партызан непрыкметна падкралася, зняла 6 вартавых і адначасовым ударам узарвала абодва масты агульнай працягласцю 20 метраў.

Другая група вілейскіх партызан, пад камандаваннем тав. М., разбурыла ў тую-ж ноч больш кілометра тэлеграфна-тэлефоннай лініі праціўніка.

РАДЗІМА МАЯ!

Зямля Беларусі, мая дарагая радзіма!
Як шмат ты зазнала трывог і пякельных пакут!
Крывёй аблівалася сэрца пад пеплам і дымам,
Грабежніца-смерць уваходзіла ў кожны твой кут.

Твае валасы пасівелі ад смутку, ад болю...
Матуля мая, не дазволім табе гараваць!
Ты чуеш? Прывольныя ветры ўзняліся над полем,
Буланыя коні па родных прасторах ляцяць.

Ім хочацца гэтай травы, што калісь іх карміла,
Ім хочацца піць з беларускай, празрыстай ракі.
Ім птушкі спяваюць над кожнай бярозкаю мілай,
Рукамі, што ў ранах, махаюць здалёк вятракі.

Зямля Беларусі!
Хай вольна ўздыхнуць твае грудзі.
Ўжо сонейка ззяе ў вачах задумёных тваіх.
Хай кожны твой камень адпомсціць
за сірат малых!
Хай кожная пядзя для немца магілаю будзе!

Прыносяць сыны да цябе і жыццё і спакой.
Ізноў зашумяць,
як у мірныя, добрыя годы,
Сады Магілёва, дняпроўскія сінія воды
І мінскія клёны над Свіслаччу — ціхай ракой.

Эдзі АГНЯЦВЕТ.

Выратуем нашых людзей ад нямецкага рабства!

Пад ударамі наступаючай Чырвонай Арміі гітлераўскія разбойнікі адкатваюцца на захад.

Адступаючы, яны робяць адно за другім страшэнныя крывавыя злачынствы. Яны спальваюць нашы вёскі, мініруюць і ўзрываюць дамы ў гарадах, забіваюць нашых людзей, гоняць іх у фашысцкае рабства.

Наступаючая Чырвоная Армія ў многіх месцах раптоўнымі ўдарамі зрывае злачынныя намеры акупантаў. Толькі на адным з участкаў Гомельскага напрамку адна наша часць вызваліла ад угону ў нямецкую няволю звыш 1.000 мірных савецкіх людзей.

Вялікія і пачэсныя задачы нашых слаўных партызан і партызанак. Дзейнічаючы ў варожым тыле, яны маюць вялікія магчымасці выступаць на абарону савецкіх людзей, якіх немцы гоняць на катаргу ў Германію.

У раёне вёскі С. гомельскія партызаны з атрада імені Калініна заўважылі, як немцы гналі 150 жыхараў для адпраўкі ў Германію. Невялікімі групамі народныя мсціўцы наляцелі з усіх бакоў на гітлераўцаў і, не даўшы ім разгарнуцца для бою, перабілі 150 салдат, захапілі нарабаванную маёмасць і вызвалілі ўсіх нявольнікаў. Савецкія грамадзяне са слязамі на вачах дзякавалі сваім абаронцам.

Другі атрад гомельскіх партызан напаў на гітлераўцаў у адной з вёсак якраз у той момант, калі тыя сабралі 70 юнакоў і дзяўчат для ўгону ў рабства. Партызаны знішчылі рабаўласнікаў і вызвалілі нявольнікаў.

У вёскі Баяршчына і Петуш, Магілёўскай вобласці, на трох аўтамашынах прыбылі гітлераўскія рабаўласнікі. Яны сталі зганяць насельніцтва вёскі, каб пагнаць у няволю. Але не ўдалося ім ажыццявіць свае крывавыя намеры. У момант, калі нямецкія захопнікі пачалі рыхтавацца да адпраўкі, наляцелі партызаны атрада тав. С. і разграмілі гітлераўскіх бандытаў.

Вялікую ўдзячнасць народа заслужылі партызаны атрада імені Кутузава, які дзейнічае пад камандаваннем тав. К. у Мінскай вобласці.

Партызаны даведаліся, што ў раёне Суціна нямецкія бандыты сагналі вялікую колькасць савецкіх грамадзян для адпраўкі ў Германію. Савецкіх людзей трымалі за калючым дротам, пад моцнай аховай. На бліжэйшых подступах да лагера курсіравалі нямецкія матацыклісты і веласіпедысты. Але партызаны, ноччу прабраўшыся да лагера, рашучым налётам перабілі ахову. З лагера вызвалена больш 500 савецкіх людзей.

Так смела, мужна і рашуча беларускія народныя мсціўцы выступаюць на абарону сваіх братоў і сясцёр. Партызаны жорстка помсцяць ворагу за кроў і слёзы савецкіх людзей, за здзек над жанчынамі, старыкамі і дзецьмі.

Зараз, калі Чырвоная Армія ўступіла на зямлю роднай Беларусі, партызанскія атрады яшчэ больш актывізуюць свае баявыя дзеянні. Адна з іх важнейшых задач—вызваленне савецкіх грамадзян ад угону ў нямецкае рабства.

П. КАВАЛЁЎ.

НА ВІЛЫ ІРАДА, У АГОНЬ!

Палонны нямецкі салдат Пауль Фішэр з уласцівым немцам цынізмам на допыце расказаў: «Камандаванне германскай арміі выдала загад аб тым, каб пры адыходзе германскія войскі знішчалі на сваім шляху ўсе населёныя пункты і ўганялі ў тыл усё грамадзянскае насельніцтва... Створаны спецыяльныя каманды веласіпедыстаў, якія высылаюцца наперад адыходзячых войск для знішчэння і спальвання населёных пунктаў. Такія-ж каманды ідуць з ар'ергарднымі часцямі...»

Прызнанне гэтага нікчэмнага фрыца паказальна. Яно лішні раз сведчыць, што знішчэнне ўсяго жывога і каштоўнага на нашай беларускай зямлі ўваходзіць у сістэму дзеяння нямецкай арміі і мае дасканала распрацаваную тэхніку. Спапяліць, зраўняць з зямлёй нашы сёлы, узарваць гарады, пагнаць на нямецкую катаргу савецкіх людзей, забраць жывёлу, вывезці наша дабро — такі план крывяжэрных гітлераўцаў. Вылюдкі роду чалавечага намерыліся ператварыць Беларусь у пустыню. І свой сатанінскі намер яны з усіх сіл стараюцца ажыццяўляць.

Але не ўсюды ім гэта ўдаецца. У многіх мясцінах Чырвоная Армія наносіць гадам такія ашаламляючыя ўдары, што ім не да разбурэнняў. Труслівыя паганцы ўлепётваюць з усіх ног, губляючы ўласныя штаны. У многіх мясцінах удары слаўных партызан перашкаджаюць немцам здзейсняць свае планы. Ды і самі мірныя савецкія людзі знаходзяць управу на фрыцаў.

У вёсцы Уць, Гомельскай вобласці, адбыўся такі выпадак. Калгаснік Кірыл Крывічэнкаў убачыў, як да яго хаты пад'ехаў на матацыкле нямецкі факельшчык і, саскочыўшы, кінуўся падпальваць хату і хлявы. Крывічэнкаў схапіў вілы, напаў на немца і праткнуў яго наскрозь, як жытні сноп. Дастукаўся гітлераўскі вырадак!

У вёсцы Васілёўка жанчыны спаймалі нямецкага факельшчыка і павесілі яго на перакладзіне варот. У другой вёсцы той-жа Гомельскай вобласці жанчыны абяззброілі трох нямецкіх падпальшчыкаў, звязалі іх і кінулі жывымі ў агонь.

Такі ганебны канец гітлераўскіх «заваявальнікаў свету».

Расплата па рахунку народнага гора толькі пачалася. Гады-акупанты яшчэ адчуюць на сваёй спіне сілу гнева савецкіх людзей. Яны заплацяць спаўна і за кроў, і за пажарышчы, і за слёзы.

Беларускі селянін, сялянка,—на вілы ірада, у агонь!

Усев. КРАЎЧАНКА.

НА БЕЛАРУСКАЙ ЗЯМЛІ. Немцы пры сваім адступленні разбурылі прыгарад Гомеля—Нова-Беліцу, пагналі ў рабства і расстралялі многа мірных жыхароў.
НА ЗДЫМКУ: труны з трупамі членаў сям'і Васілія Аляксеевіча Чарняўскага, замучаных немцамі.

ПЕРАПРАВА ПАД ГОМЕЛЕМ

Пераправа была ў поўным разгары. З абодвух берагоў ракі адзін за другім адчальвалі паромы і, разразаючы шырокую водную гладзь, неслі на сабе цяжкія гарматы і коней, сена і павозкі, кулямёты і раненых. З ракі данёсся нечый рэзкі голас:

— А ну-ка, памажы, чаго стаіш!

Камендант пераправы капітан Яцэеў усміхнуўся:

— Рыжоў, старшы парома,—растлумачыў ён.—Трэці раз сёння пападае ў перадзелку, асколкамі ірве лодку. Але нічога, трымаецца хлопец!

Паром набліжаўся да нашага берага. Старшы сержант Афанасій Рыжоў і гоншчыкі ефрэйтары Пётр Мішунін і Уладзімір Пярвушкін лоўка перабіралі шырокімі далонямі трос і гналі цяжкі дзевяцітонны паром наперарэз моцнаму цячэнню ракі. І ў тую хвіліну, калі гоншчыкі зрабілі апошняе намаганне, падагнаўшы паром прама да прыстані, загуў снарад і з выццём упаў у ваду. Зноў пачуўся прарэзлівы свіст снарада, і ўслед за ім гулкі выбух. Снарад упаў у лясочку ля самага берага.

— Разнясе к чорту паром,—выказаў сваю дасаду Яцэеў.

Нямецкая батарэя біла проста па рацэ некалькі мінут падрад. Але пакуль працягваўся абстрэл, Рыжоў пагрузіў на паром зянітную пушку з разлікам, некалькі кіп сена і адчаліў да супрацьлеглага берага. Гэта быў сёння яго дванаццаты рэйс. Інжынерна-сапёрнае падраздзяленне капітана Васілія Яцэева прышло сюды некалькі дзён назад. Калі часці Н-скага злучэння, якія наступаюць на Гомель, адкінулі немцаў за Сож, пры святле месяца да берага ракі адправілася інжынерна-сапёрная разведка. Камандзір аддзялення разведчыкаў сержант Сяргей Гаўрылаў з Міхаілам Негадзяевым прайшоў узбярэжжам чатыры кіламетры, выбіраючы месца для пераправы. Праціўнік ляжаў на тым беразе, і ў святле месяца на крутым пясчаніку вымалёўваліся абрысы высунутага на самы грэбень вышыні кулямёта.

Разведчыкі аглядалі бераг Сожа, падыходы да яго і пад'езды, становішча дарог. Негадзяеў распрануўся і палез у сцюдзёную асеннюю ваду. Ён нячутна паплыў па рацэ і праз кожныя паўтары метры вымяраў шостам яе глыбіню. Трыццаць шэсць прамераў зрабіў у гэтую ноч адважны і вынослівы сапёр. А ў пяць гадзін раніцы камандаванне ўжо мела дакладныя даныя аб месцы будучай пераправы. Гаўрылаў зарысаваў бераг, склаў схему падыходаў да яго і нанёс глыбіні.

У лесе ля Сожа міжтым збудавалі паромы. Сапёры падраздзялення старшага лейтэнанта Іткіна надзімалі гумавыя лодкі і рабілі платы. Атрад байцоў начале з капітанам Георгіем Бакавіковым загатаўляў лес.

Войскі чакалі пераправы. Да лясоў ля вёскі Скіток, на поўдзень ад Гомеля, падыходзілі ўсё новыя і новыя часці. Бесперапынным патокам сюды ішлі пехацінцы і артылерысты, мінамётчыкі.

Сапёры спусцілі на ваду чатыры лодачныя паромы. Некалькі чалавек пераплылі на супроцьлеглы бераг і замацавалі на ім тросы. Капітан Яцэеў, камендант пераправы, рослы і спакойны афіцэр, аддаваў кароткія загады.

Першыя атрады пехацінцаў, узброеныя аўтаматамі і кулямётамі, бясшумна паплылі па рацэ. Паромы павольна рассякалі ў непраглядным змроку шырокую рачную гладзь. Сож у гэтым месцы дасягаў у шырыню 230 метраў.

Адзін за другім ішлі паромы да таго берага. Раптам паветра патраслі залпы артылерыйскіх батарэй. Адна, дзве, а за імі дзесяткі, сотні ракет узвіліся ў неба, і ўся рака азарылася яркім святлом.

Але паромы былі ўжо ля супроцьлеглага берага Сожа, і нашы пехацінцы завязалі бой з праціўнікам. Вораг быў адкінут ад берага, а паромы міжтым адправіліся ў зваротны шлях.

Пераправа ішла ўсю ноч без перапынку. Чатыры паромы, разгрузіўшыся на правым беразе, вярталіся неадкладна, не трацячы ні мінуты, назад.

Абстрэл пераправы не спыняўся. Некалькі батарэй праціўніка, размешчаных у лясочку, у двух кіламетрах ад берага, бесперапынна білі па паромах. Паявіліся першыя раненыя. Слупы вады ўзляталі высока ўверх, і мноства асколкаў рассыпалася навокал. Нашы гарматы, якія знаходзіліся на гэтым беразе, і некалькі пушак, якія пераправіліся на супроцьлеглы бераг, завязалі контрбатарэйную барацьбу і падавілі дзве нямецкія батарэі.

Але абстрэл не спыніўся. Не спынялася, аднак, і пераправа. Героі-сапёры, нягледзячы на агонь, упорна гналі паромы ад берага да берага.

Да світання на той бераг ужо было перавезена некалькі тысяч чалавек, дзесяткі гармат, боепрыпасы, аўтамашыны і павозкі з коньмі. Там кіпеў бой, жаркі і напружаны. Немцы ярасна супраціўляліся, спрабуючы скінуць пераправіўшыхся ў ваду. Захлынаючыся, страчылі кулямёты. Людзі падалі на некалькі секунд і зноў узнімаліся, спяшаючыся на падмогу сваім на тым беразе. Плацдарм за Сожам пашыраўся з кожнай гадзінай. Адно падраздзяленне пацясніла немцаў па дарозе на поўнач да Гомеля і выбіла іх з вялікай вёскі.

Пераправа кіпела. Кожныя шэсць мінут ад прыстані адчальвалі паромы, перавозячы з усходняга берага свежыя сілы пяхоты, боепрыпасы і ўзбраенне, а з заходняга—раненых.

Камендант пераправы не забываў ні аб чым. Ён даваў даведкі афіцэрам часцей, якія пераправўляліся, паспяваў падбегчы да тэлефона і далажыць у штаб аб ходзе пераправы, паспяваў праверыць повара, ці гатовы абед для сапёраў, распараджаўся ля прыстані, на пасадцы. Ён усюды паспяваў, і ўсюды адчувалася яго ўмелая кіраўнічая рука.

І. ДЗЯНІСАЎ.

Дзеючая армія (раён Запарожжа). Мінамётны разлік гвардыі малодшага сержанта Рабчыкава вядзе агонь па ворагу. За апошнія дні разлік знішчыў батальён праціўніка.

КАНЦЭРТЫ Ў ВЫЗВАЛЕНЫХ РАЕНАХ

На-днях у вызваленыя раёны Магілёўскай вобласці выязджае брыгада артыстаў Дзяржаўнага рускага драматычнага тэатра БССР, які раней працаваў у горадзе Магілёве. У складзе брыгады народны артыст БССР Д. А. Арлоў, заслужаная артыстка БССР А. Б. Абуховіч, артысты В. І. Чэмберг, Е. Е. Кавалёва, Т. С. Васільева, Д. А. Орынянскі, І. В. Нікандраў, А. Л. Шапс і іншыя— усяго 13 чалавек.

У рэпертуары брыгады—вершы і песні беларускіх паэтаў і кампазітараў, вадэвілі, скетчы, танцы. Падрыхтаваны тры самастойныя канцэртныя праграмы, якія і будуць паказаны гледачу. У выкананні народнага артыста БССР Арлова, заслужанай артысткі БССР Абуховіч і артыстаў Чэмберг, Нікандрава, Васільевай, Орынянскага і Кавалёвай глядач убачыць вадэвілі «Зварот»—Барташэвіча, «Родная кроў»—Левіна, скетчы «Нервовая работа» — Рэзапкіна, «Маляр»—Катаева, «Укушаны»—Ленча і другія.

Д. А. Арлоў выступіць таксама з мастацкім чытаннем. Ен прачытае расказ М. Лынькова «Дзед Аўсей і Палашка» і ўрыўкі з «Узнятай цаліны»—М. Шолахава. А. Б. Абуховіч будзе чытаць вершы Пімена Панчанкі, Веры Інбер і Канстанціна Сіманава.

У рэпертуары артысткі Чэмберг—совецкія песні і рускія рамансы. Артыст Нікандраў, апрача ўдзелу ў вадэвілях, будзе заняты ў праграме, як чытчык расказаў і вершаў аб Айчыннай вайне і выканаўца сатырычных песень.

Цікавыя камедыйныя нумары пакажуць артысты Андрыевіч і Орынянскі. У іх рэпертуары—«Как странно» (пародыя на Гітлера), «На апошнім градусе». У танцах будуць заняты артысты Васільева, Кавалёва і Александровіч.

Вытворчы ўздым на станказаводзе імені Кірава

Паспяховае наступленне Чырвонай Арміі выклікала надзвычай вялікі працоўны ўздым на эвакуіраваным з Віцебска станказаводзе імені Кірава. З асаблівай радасцю сустрэлі віцебляне радасныя паведамленні аб пачатку вызвалення роднай беларускай зямлі, аб вызваленні раду раёнаў Магілёўскай, Гомельскай і Віцебскай абласцей.

Калектыў станказавода прыкладае ўсе намаганні, каб дапамагчы Чырвонай Арміі ў разгроме ненавісных нямецка-фашысцкіх акупантаў, якія топчуць нашу зямлю, дапамагчы вызваленым раёнам у аднаўленні разбуранай гаспадаркі. Стаханаўцы кавальскага цэха, гвардзейцы працоўнага фронта тт. Латышэўскі, Князін, Сяткоўскі, Ягораў, Блюмін з'явіліся ініцыятарамі вялікай патрыятычнай справы. Яны вырабілі вялікую колькасць тапароў, кувалд, малаткоў для вызваленых раёнаў. Іх ініцыятыву падтрымалі ва ўсіх цэхах завода. Для вызваленых раёнаў вылучана пяць свярлільных і чатыры такарныя станкі, 50 напільнікаў, столькі-ж разцоў і ручных сверлаў і іншы інструмент.

А. МАРДЗІНСОН,
начальнік кавальскага цэха станказавода.

Партызаны-комсамольцы

Усёй сілай душы ненавідзяць нямецкіх акупантаў у кожным кутку нашай роднай беларускай зямлі. Беларускі народ, яго слаўныя партызаны з першых дзён айчыннай вайны ўступілі ў смяротэльную барацьбу з нямецкімі акупантамі.

Геройства і адвагу паказваюць партызаны - комсамольцы злучэння, якое носіць імя вялікага лётчыка Чкалава. За час сваёй баявой дзейнасці яны знішчылі 4.442 гітлераўскіх салдат і афіцэраў, узарвалі 55 аўтамашын, разграмілі 4 нямецкія гарнізоны, узарвалі 108 эшалонаў, знішчылі або вывелі са строю 91 паравоз, 1.426 вагонаў з іх 293 з жывой сілай.

Такі рахунак помсты комсамольцаў і моладзі партызанскага злучэння імені Чкалава.

Сустракаючы слаўны юбілей—25-годдзе комсамола, маладыя мсціўцы заяўляюць:

— Памножым свае ўдары па ворагу! Будзем трапна страляць, па-майстэрску закладваць міны. Мы не супакоімся да таго часу, пакуль хоць адзін немец будзе поўзаць па беларускай зямлі.

Адгрузка тавараў у вызваленыя раёны БССР

На-днях гандлёвыя арганізацыі БССР адправілі ў вызваленыя раёны Магілёўскай, Гомельскай і Віцебскай абласцей новую партыю розных прадуктаў і тавараў. У ліку адпраўленых тавараў мануфактура—на 100 тысяч рублёў, швейныя вырабы—на 200 тысяч рублёў, абутак—на 40 тысяч рублёў, 13,2 тоны гаспадарчага мыла, цукар, масла, сала, кансервы, сельдзі, соль, крупа і мука.

ДЗЕЯННІ АВІЯЦЫІ САЮЗНІКАЎ

У ноч на 19 кастрычніка вялікія сілы англійскай бамбардыровачнай авіяцыі паяўляліся над Германіяй. Асноўным аб'ектам налёта з'явіўся Гановер. Самалёты «Маскіто» бамбілі аб'екты ў Берліне і Заходняй Германіі.

НА ПОЎНАЧЫ ФРАНЦЫІ БАСТУЮЦЬ 30.000 ШАХЦЁРАЎ

У дэпартаментах Нор і Па-дэ-Кале (на поўначы Францыі) абвясцілі забастоўку 30.000 французскіх шахцёраў. Улады арыштавалі 130 шахцёраў, якія абвінавачваюцца ў арганізацыі гэтай забастоўкі. Аднак у выніку рэпрэсій забастоўка пашырылася яшчэ болей.

ГІТЛЕРАЎЦЫ РАБУЮЦЬ РЫМ

Як паведамляе карэспандэнт агенцтва Асошыэйтэд прэс пры штабе саюзнікаў у Паўночнай Афрыцы, гітлераўцы вывозяць з Рыма ў Германію апаратуру трох радыёстанцый, а таксама рознае фабрычна-заводскае абсталяванне.

ЗАМАХ НА ГІТЛЕРАЎСКАГА АГЕНТА

Германскае інфармацыйнае бюро паведамляе, што ў ноч на 17 кастрычніка быў зроблен замах на дэ Брынона—прадстаўніка Вішы пры германскім ваенным кіраўніцтве ва Францыі. Ля вокнаў і балконных дзвярэй спальні яго вілы (каля Парыжа) былі закладзены тры супроцьтанкавыя міны, узятыя з нямецкага склада. Дзве міны ўзарваліся. Спальня дэ Брынона разбурана, сам ён паранены. Удзельнікі замаху не знойдзены.

Ваенныя дзеянні ў Італіі

Алжырскае радыё паведаміла 19 кастрычніка аб тым, што войскі саюзнікаў прасоўваюцца па ўсёй лініі фронта. Амерыканская 5-я армія адбіла ўсе контратакі і, прадаўжаючы прасоўвацца на паўночны захад ад Капуі, выбіла войскі праціўніка з некаторых важных вышынь, якія пануюць над раўнінай. Часці 5-й і 8-й армій занялі рад важных пунктаў.

Цяжкія бамбардыроўшчыкі паўночна - афрыканскіх паветраных сіл атакавалі 19 кастрычніка 4 варожыя масты на чыгунцы і шасе на ўсходнім узбярэжжы. Бомбы былі скінуты на мотатранспарт праціўніка, масты і чыгуначныя камунікацыі ворага. Знішчальнікі і знішчальнікі-бамбардыроўшчыкі абстралялі аэрадромы праціўніка ў Вітэрбо і ў Тарквініі. Знішчана многа самалётаў, якія стаялі на зямлі.

Становішча ў Паўночнай Італіі

Італьянская газета, якая выходзіць у Швейцарыі, змясціла паведамленне відавочца аб становішчы ў Паўночнай Італіі. Па словах гэтай асобы, у раёне горада Мантуя адбываюцца частыя напады італьянскіх партызан на штабныя і грузавыя нямецкія аўтамашыны. Нядаўна гітлераўцы схапілі 10 італьянцаў і расстралялі іх на вуліцах горада.

Эканамічнае становішча ў Мілане катастрафічнае. Больш 200.000 італьянцаў не маюць работы. Запасы харчавання ў горадзе іссяклі.

Насельніцтва Румыніі ў жаху

Румынскія газеты запоўнены артыкуламі, якія заклікаюць насельніцтва Румыніі не траціць надзею на перамогу і не паддавацца жаху і паніцы. Аднак з артыкулаў саміх румынскіх газет бачна, што вера ў перамогу падрываецца ўсё глыбей. Газета «Курэнтул» змясціла артыкул, у якім гаворыцца: «Ніколі яшчэ нервы чалавека не падвяргаліся такому жорсткаму выпрабаванню. Ніколі яшчэ нашы гарызонты не былі такія змрочныя». Газета канстатуе, што румыны пад уплывам вестак з усходняга фронта «пакутуюць ад сумненняў, прагна прыслухоўваюцца да замежнай прапаганды і зусім не разумеюць румынскай праблемы». Артыкул заканчваецца заклікам да ўлад арганізаваць самы строгі нагляд за паводзінамі насельніцтва.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ.
Б-3789.